

Три значення слова *have*

Загальні відомості

Дієслово *have* одне із найуживаніших дієслів в англійській мові за рахунок того, що воно використовується в декількох як **лексичних**, так і **граматичних** значеннях. Лексичне значення в нашому розумінні таке, що має зміст і може перекладатися на українську мову, а також є **основним** дієсловом в реченні, а не **допоміжним**. Граматичне значення - коли *have* **не** перекладається, а грає роль допоміжного дієслова.

У нашому прикладі з відео ми розглядаємо три значення слова *have* в англійській мові. Ці три значення відносяться до різних граматичних тем, тому корисно вже знаючи ці теми, звести їх разом та порівняти. Якщо ж ви ще не вивчали всі ці теми, то радимо з ними ознайомитись або на цій сторінці, або переходячи за посиланнями.

Також у відео говориться про англійські слова, що зовсім вільно переходять із однієї частини мови в іншу без необхідності додавати до них суфікси або префікси, що не звично для української мови і становить певні складнощі при вивченні. В наших прикладах саме **іменники** і саме **предмети**, які переосмислюються як **дієслова**, що позначають **дію, яка пов'язана** з цим предметом. В англійській лінгвістиці це цікаве явище називається **conversion** або **zero derivation**.

Тож, зануримось глибше! Розглянемо приклади:

I have a phone.	- Я маю телефон. / У мене є телефон.
I have to phone.	- Я маю подзвонити. / Я повинен подзвонити.
I have phoned.	- Я подзвонив (щойно або недавно).

Значення *have*

Have як основне дієслово

Як основне дієслово, *have* перекладається **мати, у (мене) є**. Серед інших двох варіантів його можна розпізнати за тим, що після нього слідує **іменник**. У прикладах на цій сторінці предмети, але можуть бути і люди або абстрактні поняття.

I have twenty <u>nails</u> .	- У мене двадцять цвяхів.
I have a <u>watch</u> .	- У мене є годинник.
I have a strong <u>lock</u> on my door.	- Я маю міцний замок на дверях.
I have a lot of colourful <u>ties</u> .	- У мене багато різнокольорових краваток.

Граматична тема, яку тут треба повторити або розглянути, - **Present Simple**. Згадаймо, що схема побудови речень в цьому часі наступна:

+	You have a watch.
-	You do not have a watch.
?	Do you have a watch?
	Yes, I do . / No, I don't .

Ще варто згадати, що в третій особі однини (*he, she, it*) в **Present Simple** до дієслів додається закінчення **-s** або **-es**, а слово *have* міняє свою форму на **has**. Пам'ятаємо, що це відбувається в стверджувальних реченнях, а запереченнях і питаннях закінчення переходить до допоміжного дієслова.

- + She **has** a strong lock on her door.
- She **does** not **have** a strong lock on her door.
- ? **Does** she **have** a strong lock on her door?
Yes, she **does**. / No, she **doesn't**.

Якщо ваш рівень англійської більш високий, то ви, можливо, вже знаєте, що в своєму основному значенні **have** насправді можна застосовувати не лише в **Present Simple**, а і в інших часах та формах, що стосуються **дієслів**. Проте варто зауважити, що в цьому значенні **have** відноситься до так званих **Stative Verbs**, тобто таких, що не є процесами, а станами і тому не можуть використовуватися в часах групи **Continuous**. Тобто із **12** часів можна використовувати **6**.

Have як напівмодальне дієслово

У значенні напівмодального дієслова **have to** з точки зору побудови речення поводить як і в попередньому випадку. Воно перекладається як **маю, мушу, повинен**. Розпізнати його можна за тим, що в цьому значенні воно завжди супроводжується часточкою **to** та іншим дієсловом.

- + They **have to** study a lot.
- They **do** not **have to** study a lot.
- ? **Do** they **have to** study a lot?
Yes, they **do**. / No, they **don't**.

Або в третій особі однини:

- + He **has to** work now.
- He **does** not **have to** work now.
- ? **Does** he **have to** work now?
Yes, he **does**. / No, he **doesn't**.

Поняття **напівмодальних** дієслів можна найкраще зрозуміти в контексті всієї системи **модальних дієслів** в цілому. Модальні дієслова, на відміну від звичайних, основних дієслів, виражають не сам факт дії або стану, а, власне, ставлення мовця до них. Модальні дієслова вказують на *можливість, необхідність, дозволеність, бажаність чи ймовірність* дії. Вони допомагають додавати відтінки значення і після них має бути основне дієслово в початковій формі (**інфінітив**, слово без закінчень незалежно від особи).

Модальних дієслів в англійській лише **9**, але вони мають широке застосування і по декілька лексичних значень. З граматичної точки зору, з ними легко будувати речення. Розглянемо або згадаємо схему побудови речення з модальним словом **can** та **have** у першому значенні:

- + You **can have** a lot of colourful ties.
- You **cannot have** a lot of colourful ties.
- ? **Can** you **have** a lot of colourful ties?
Yes, I **can**. / No, I **can't**.

Напівмодальних теж в англійській мові небагато. Серед них **три** найпоширеніших **have to, need to** та **ought to**. Напівмодальними вони називаються, тому що, на відміну від модальних, після них є часточка **to**, а **have to** та **need to** змінюються відповідно до часів. А до загальних дієслів не відносяться, бо після них необхідно ще одне дієслово в початковій формі.

Have як допоміжне дієслово в Present Perfect

В значенні допоміжного дієслова **have** зовсім не перекладається, а лише допомагає утворювати час **Present Perfect**, а перекладається наступне за ним дієслово і у минулому часі в доконаній формі. Розпізнати це граматичне значення **have** можна саме за наступним словом, яким буде дієслово у так званій «третьій формі», тобто у формі **Past Participle**. «Третьою» її називають тому, що якщо дієслово **неправильне**, то цю форму можна знайти в таблиці неправильних дієслів в третій колонці. **Правильні** дієслова утворюють форму Past Participle за допомогою закінчення **-ed**.

В ролі допоміжного дієслова **have** або **has** в третій особі однини самостійно утворює заперечення та питання. Розглянемо схему побудови речення:

- + You **have bought** a lot of colourful ties.
- You **have not bought** a lot of colourful ties.
- ? **Have** you **bought** a lot of colourful ties?
Yes, I **have**. / No, I **haven't**.

Або в третій особі однини:

- + It **has rained** today.
- It **has not rained** today.
- ? **Has** it **rained** today?
Yes, it **has**. / No, it **hasn't**.

Present Perfect є дещо складним для розуміння часом для україномовних студентів, адже він називається *теперішнім* доконаним, хоча і перекладається на українську минулим часом. На відміну від **Past Simple**, який частіше за все перекладається так само, Present Perfect акцентує увагу на зв'язок дії з теперішньою ситуацією і її результатом на даний момент.

Поєднання і порівняння трьох значень

Цікаво, що всі три попередні значення слова **have** можна поєднати в одне речення:

You **have had to have** 20 nails for that birdhouse.

Перше «have» не перекладається, а вказує на Present Perfect і вимагає від наступного дієслова третьої форми, при цьому вказує, що наступне дієслово перекладається в минулому часі. **Друге «have to»** стоїть в третій формі і тут перекладається «потрібно було, був змушений» а від наступного слова вимагає початкової форми. **Третє «have»** перекладається «мати». Все разом виходить: «Тобі потрібно було мати 20 цвяхів для тої шпаківні».

Предмети та інші іменники, що стають дієсловами

Через те, що в англійській мові існує **conversion** або **zero derivation**, або безафіксальний спосіб утворення слів, можна легко перейти з однієї частини мови в іншу. Зокрема розглянемо випадок, коли іменник, що позначає назву предмета, стає дієсловом, що позначає дію пов'язану з чим предметом. А також звернемо увагу на те, як визначити яке з двох значень необхідно обирати в поєднанні з одним із значень **have**.

Іменник	Дієслово
 phone - телефон	phone - дзвонити
 nail - цвях	nail - прибивати цвяхами
 tie - краватка	tie - зав'язувати
 lock - замок	lock - замикати на замок
 brush - щітка	brush - розчісуватися
 drink - напій	drink - пити
 plant - рослина	plant - саджати (рослину)
 water - вода	water - поливати (рослини)
 milk - молоко	milk - доїти (корову)
 watch - наручний годинник	watch - дивитися, спостерігати
 book - книга	book - бронювати (готель)

Як дізнатися який з перекладів вибрати? Потрібно дивитися на дієслово *have* але також на закінчення самого слова або супутні слова.

Для **першого значення**, як пам'ятаємо, нам потрібен **іменник**. Серед ознак будуть артиклі (*a, an* або *the*), закінчення множини (*-s* та *-es*), числівники, присвійні прикметники тощо.

- He **has** a book. - У нього є книга.
 They **have** twenty plants. - У них є двадцять рослин.
 We don't **have** many brushes. - У нас немає багато пензлів.
 Do you **have** some water? - У вас є якась вода?
 I don't **have** my watch with me. - У мене немає з собою годинника.

Для **другого значення** нам необхідна часточка **to** та дієслово в **інфінітиві**, тобто в початковій формі без будь-яких закінчень. І навпаки, якщо після **have** ви бачите **to** і у наступного слова жодних ознак іменника і жодних закінчень, то перекладаємо речення зі значенням «маю, повинен».

- We **have** to plant a tree in the garden. - Ми повинні посадити дерево в саду.
 They **have** to brush their hair in the morning. - Вони повинні розчісувати волосся вранці.
 I don't **have** to water my plants every day. - Я не мушу поливати свої рослини щодня.
 Do you **have** to lock the garage? - Ти мусиш замикати гараж?
 She **has** to tie her shoelaces. - Вона повинна зав'язувати шнурки.

Для **третього значення** нам необхідне дієслово у формі **Past Participle** або іншими словами третьої формі. Із наведених нами в таблиці прикладів, неправильним є лише дієслово *drink* (*drank, drunk*). Інші матимуть закінчення **-ed**. За правилами **Present Perfect** між **have** та дієсловом можуть бути лише **маркери часу** Present Perfect, такі як: *just, already, ever, never, Yet*, як маркер цього часу, завжди ставиться вкінці.

- They **have** booked a table for 8 o'clock. - Вони замовили столик на 8 годину.
 We **have** just phoned Lisa. - Ми щойно дзвонили Лізі.
Have you ever planted a tree? - Ти коли-небудь садив дерево?
 He **hasn't** typed his tie well. - Він погано зав'язав краватку.
 You **have** never milked a cow. - Ти ніколи не доїв корову.